

12

ขริบหนึ่หุ้มปลายอวัยวะเพศชาย

ควรทำหรือไม่

“ การขริบทำให้สามารถล้างทำความสะอาดองคชาติได้ง่าย ไม่เป็นที่หมักหมมของสิ่งสกปรก ลดโอกาสการเกิดมะเร็งอวัยวะเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ”

อาจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ สังข์ทัต ณ อยุธยา

ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

ย้อนกลับไปราว 20-30 ปีที่แล้ว การขริบหนังหุ้มปลายให้กับทารกแรกเกิด ทุกรายเป็นที่นิยมมากในประเทศสหรัฐอเมริการวมทั้งโรงพยาบาลฝรั่งในบ้านเรา นอกจากนี้การขริบยังเป็นหลักการของศาสนาอิสลาม ชาวยิว และจารีตของอีกหลายชนเผ่ามานานจนทุกวันนี้ การขริบมีดีอะไรหรือหนังหุ้มปลายร้ายอย่างไร ปัญหาเหล่านี้พอหาคำตอบได้ อยากรู้ก็ตามคำถามที่ว่า “ลูกดิฉันทำขริบดีมั๊ยคะหมอ” เป็นปัญหาที่ตอบยาก และในคำตอบมักจะมีอยู่คือการตัดสินใจของผู้ถามเอง

ธรรมชาติของหนังหุ้มปลาย

หนังหุ้มปลายเป็นผิวหนังเหมือนผิวหนังบริเวณอื่นของร่างกาย ด้านในของหนังส่วนนี้ในทารกแรกเกิดนั้นแนบเป็นเนื้อเดียวกับผิวนอกขององคชาติ (ส่วนหัวของอวัยวะเพศชาย) จึงยากที่จะรูดเปิด เมื่อทารกโตขึ้น กระบวนการเกิดช่องว่างระหว่างผิวสองชั้นจะเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทำให้สามารถรูดหนังหุ้มปลายให้เปิดได้มากขึ้น โดยทั่วไปเด็กสามารถรูดหนังหุ้มปลายได้หมดประมาณครึ่งหนึ่งเมื่ออายุ 1 ปี และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 90 เมื่ออายุย่างเข้า 3 ปี

อย่างไรก็ตามแม้กระนั้นผู้ชายบางคนอาจไม่สามารถรูดหนังหุ้มปลายได้จนกระทั่งเข้าสู่วัยรุ่น เหตุผลตามธรรมชาติของการมีหนังหุ้มปลายน่าจะเป็นการปกป้องส่วนหัวขององคชาติจากการเสียดสีหรือการกระตุ้นในวัยเด็ก อย่างไรก็ตามเมื่อเด็กโตขึ้น และหนังหุ้มปลายเปิดช้า ช่องว่างระหว่างหนังหุ้มและปลายองคชาติสามารถเป็นที่สะสมของซากเซลล์เยื่อผิวคล้ายซีโคลซึ่งในบริเวณนี้จะมีสีขาวเรียก “ซีเปียก” (smegma)

การขริบมีประโยชน์อย่างไร?

ความเชื่อของกลุ่มผู้ที่นิยมทำขริบก็คือ การขริบทำให้สามารถล้างทำความสะอาดองคชาติได้ง่าย ไม่เป็นที่หมักหมมของสิ่งสกปรก ลดโอกาสการเกิดมะเร็งอวัยวะเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ข้อมูลจากการวิจัยพบว่าทารกเพศชายที่ไม่ได้ทำขริบมีโอกาสที่จะเกิดการติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะมากกว่ากลุ่มที่ทำขริบ ทารกที่ทำขริบตั้งแต่แรกเกิดมีโอกาสเกิดมะเร็งขององคชาติลดลง นอกจากนี้ผู้ชายที่ทำขริบมีโอกาสติดเชื้อเอดส์น้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้ทำ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานที่ยืนยัน

ยืนยันชัดว่าการทำขริบลดโอกาสติดโรคทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ เห็นได้ว่าประโยชน์ของการขริบในทางป้องกันโรคต่าง ๆ ดังกล่าว อาจทดแทนได้ด้วยการทำความสะอาดที่ดี และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง

การขริบหนังหุ้มปลายมีประโยชน์ในทางรักษาในกรณีที่หนังหุ้มปลายไม่เปิดและก่อให้เกิดพยาธิสภาพหรือโรคขึ้นกับองคชาติหรือทางเดินปัสสาวะ ได้แก่

1) **ปัสสาวะลำบาก** ทารกร้องหรือแสดงอาการเบ่งอย่างรุนแรงเมื่อจะเริ่มปัสสาวะ หรือเห็นหนังหุ้มปลายพองคล้ายลูกโป่งขณะปัสสาวะ ลำของท่อทางเดินปัสสาวะเล็กทำให้ปัสสาวะไม่พุ่งหรือแตกเป็นแฉก

2) **ติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ** ในเด็กที่หนังหุ้มปลายไม่เปิดและมีการติดเชื้อของทางเดินปัสสาวะโดยไม่อาจอธิบายจากสาเหตุอื่น เชื้อก่อเหตุอาจเป็นเชื้อที่สะสมบริเวณหนังหุ้มปลายและเจริญตัวย้อนขึ้นสู่ทางเดินปัสสาวะ การขลิบหนังหุ้มปลายอาจมีประโยชน์ในการลดที่สะสมเชื้อ

3) **องคชาติหรือหนังหุ้มปลายอักเสบติดเชื้อบ่อย ๆ** โดยทั่วไปหากมีการอักเสบติดเชื้อขององคชาติ หรือหนังหุ้มปลายการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะให้ผลการรักษาที่ดี และเมื่อหายแล้วก็ไม่จำเป็นต้องทำขริบเสมอไป เว้นเสียแต่ว่าเป็นบ่อย

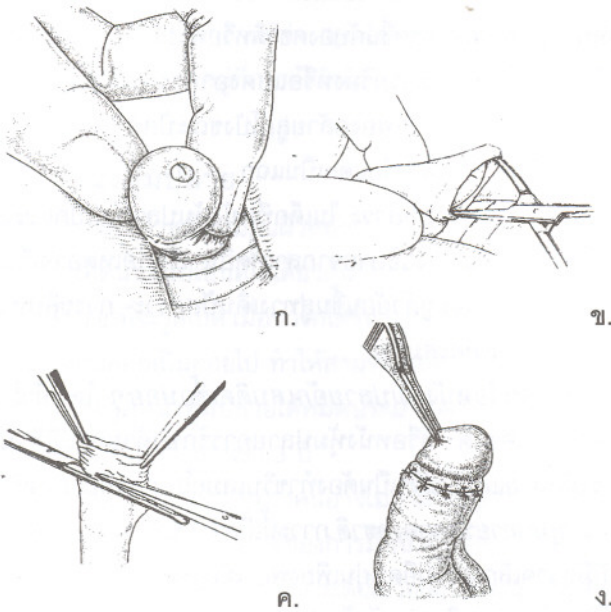
4) **หนังหุ้มปลายรัดคองคชาติ** ภาวะนี้เกิดจากบริเวณปลายหนังมีลักษณะรัดคล้ายแหวนที่มีขนาดเล็กและไม่ยืดหยุ่นเพียงพอ เมื่อรูดเปิดมาจนถึงคองคชาติจึงรัดคอดส่งผลให้ส่วนหัวองคชาติและหนังหุ้มปลายบวมแดง

การทำขริบทำอย่างไร มีความเสี่ยงอะไรบ้าง?

การทำขริบในผู้ใหญ่สามารถทำภายใต้การชี้แนะเฉพาะที่ กล่าวคือแพทย์ผู้ทำจะฉีดยาชาบริเวณโคนองคชาติเพื่อสกัดวิถีประสาทนำความรู้สึกจากบริเวณที่จะทำผ่าตัดทั้งหมด เมื่อชาแล้วจึงผ่าตัดขริบหนังหุ้มปลายออกจนเพียงพอที่จะเปิดรูดทำความสะอาดได้ง่าย การผ่าตัดโดยทั่วไปกินเวลาราว 20-30 นาที การเย็บแผลใช้เอ็นชนิดละลายเร็ว ซึ่งจะสลายหลุดไปในเวลา 2-3 สัปดาห์

การทำขริบในเด็กในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ระงับความรู้สึกโดยวิธีดมยาสลบให้หลับร่วมกับให้ยาชาเฉพาะที่เพื่อลดความเจ็บปวดหลังผ่าตัด การผ่าตัดกระทำได้แบบผู้ป่วยนอก โดยผู้ป่วยทุกรายจะได้รับการประเมินสุขภาพพร้อมให้คำแนะนำเรื่อง

การเตรียมตัวเพื่อการผ่าตัดจากหน่วยดูแลผู้ป่วยก่อนและหลังการผ่าตัด (Surgical day care) การผ่าตัดกินเวลาราว 30 นาที หลังผ่าตัดผู้ป่วยจะได้รับการพยาบาลในห้องพักฟื้นจนตื่นดี และกลับบ้านได้ในเวลา 1-2 ชั่วโมง

- รูปการผ่าตัดทำหัตถ์
- ก. หนังหุ้มปลายไม่เปิด
  - ข. การผ่าตัดเริ่มจากการแหวกให้หนังหุ้มเปิดจนรูได้
  - ค. ควรตัดหนังหุ้มปลาย
  - ง. การเย็บด้วยเอ็นชนิดละลายเร็ว

ปัญหาที่พบจากการผ่าตัดมีไม่มาก ที่พบบ่อยกว่าอย่างอื่นมีตัวอย่างเช่น เลือดออกจากแผล ซึ่งหากเป็นไม่มากสามารถดูแลได้โดยใช้ผ้าก๊อสดัดไว้จนเลือดหยุด ปัญหาอื่นๆ ที่อาจพบ ได้แก่ การขลิบมากเกินไป หรือน้อยเกินไป การขริบมากเกินไปจะทำให้เกิดการติ่งรังเมื่อองคชาติแข็งตัว การขริบน้อยเกินไปทำให้หนังหุ้มปลาย อาจหลุดไม่ลงเช่นเดิม

โดยสรุป ควรทำขริบหรือไม่ควรทำ พิจารณาอย่างไร?

เช่นเดียวกับการผ่าตัดอื่น ๆ การตัดสินใจขึ้นอยู่กับกรซึ่งนำหน้าระหว่างประโยชน์ที่ผู้ป่วยจะได้รับกับความเสี่ยงจากการผ่าตัด หากไม่นับเหตุผลทางหลักการทางศาสนา หรือชนบจารีต การทำขริบจะเป็นประโยชน์อย่างชัดเจนก็ต่อเมื่อหนังหุ้มปลายไม่เปิด และการไม่เปิดนั้นก่อความเดือดร้อน ได้แก่ ติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ, ปัสสาวะลำบาก, ติดเชื้อบริเวณปลายองคชาติบ่อย หรือเข้าสู่วัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่แล้วหนังหุ้มยังไม่เปิด ทำให้ทำความสะอาดยาก หรือเจ็บขณะประกอบกิจทางเพศ นอกจากนี้ยังควรพิจารณาทำขริบในรายที่เกิดแผลเป็นบริเวณปลายหนังหุ้มและไม่สามารถรูดเปิดโดยธรรมชาติได้

การทำขริบเป็นเรื่องต้องหลีกเลี่ยงในเด็กที่มีความพิการแต่กำเนิดของอวัยวะสืบพันธุ์ เช่น ท่อปัสสาวะเปิดต่ำ (hypospadias) เนื่องจากต้องสวมนหนังส่วนนี้ไว้ใช้สำหรับผ่าตัดแก้ไขความพิการ หรือในรายที่องคชาติสั้นมากคล้ายจะฝังอยู่ในหัวเน่า (buried penis) การขลิบไม่ช่วยให้องคชาติโตยาวขึ้น ซ้ำกลับทำให้ดูสั้นลงในบางราย

การทำขริบทำได้ที่ใดบ้างและเสียค่าใช้จ่ายประมาณเท่าใด?

แพทย์โดยทั่วไปสามารถทำขริบได้ อย่างไรก็ตามแนะนำให้ผ่าตัดกับศัลยแพทย์ หรือแพทย์ที่เรียนเฉพาะทางเกี่ยวกับการผ่าตัด การทำขริบในเด็กเล็กนอกจากควรอยู่ในมือศัลยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแล้วยังต้องอาศัยการดูแลที่ดีจากวิสัญญีแพทย์ (แพทย์ดมยาสลบ) ตลอดจนทีมดูแลผู้ป่วยก่อนและหลังการผ่าตัด

ในปัจจุบันศัลยแพทย์กระจายอยู่ตามโรงพยาบาลทั่วไปทุกจังหวัดและโรงพยาบาลอำเภอหลาย ๆ แห่ง และโรงพยาบาลเอกชนทั่วไป ค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลของรัฐบาลตกประมาณ 500-1,000 บาทสำหรับผู้ใหญ่ และประมาณ 1,800-2,500 บาทสำหรับเด็ก ซึ่งต้องให้ยาสลบร่วมด้วย ค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลเอกชนสูงกว่านี้ อย่างไรก็ตามหากมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์การทำขริบสามารถจ่ายเพียง 30 บาท ตามนโยบายประกันสุขภาพถ้วนหน้า